

APORTEM ESPAIS DE CREATIVITAT

Per fer créixer la creativitat en un infant, la família i l'escola han de funcionar com una única arrel que proporcioni un acompanyament respectuós i una estimació autèntica que aporti seguretat emocional. Els nens i nenes que són estimats, respectats i acceptats s'atreiran a explorar, sense por a equivocar-se i a proposar idees úniques i originals.

TEXTOS I PREGUNTES

DINÀMIQUES

RECURSOS

CRÉIXER EN LA FE

TEXTOS I PREGUNTES

Aportem espais de creativitat

El tercer dia de 5è, quan els alumnes van entrar a l'aula, hi havia una cosa que els va sorprendre molt.

A la porta no hi havia cap cartell.

Cap nom. Cap dibuix. Cap paraula.

Només un full de paper blanc que deia: "Aquesta classe encara no té nom. Ens ajudem a trobar-lo?"

-De que va això? —va preguntar la Júlia, mentre deixava la motxilla a terra.

-Cada curs busquem el nom de classe, no? - va exclamar en Biel.

-Doncs sí i la nostra encara no en té - va respondre la mestra, somrient.

Els alumnes es van mirar entre ells.

Aquell primer matí no parlarien de llibres, ni de deures, ni de fitxes. Tampoc començarien amb cap tema escrit a la pissarra.

Començarien amb una pregunta.

Qui volem ser com a grup?

Van començar a aparèixer idees.

-Podríem ser la classe dels inventors!

-O la dels exploradors!

-La classe dels artistes!

-La dels científics!

-La dels detectius!

-La dels cuiners!

-La dels genis!

Però la mestra va fer una altra pregunta:

-Per què?

I aquella pregunta va fer que s'atuessin.

Perquè potser no es tractava només de trobar un nom que sonés bé.

Potser aquell nom havia de representar alguna cosa que els agradava, alguna cosa que els despertava curiositat, alguna cosa que volguessin descobrir junts.

Així que van començar a parlar.

Van explicar què els agradava fer, què els fascinava, què els feia preguntes al cap, què volien saber i què encara no sabien que volien aprendre.

Van descobrir que alguns tenien curiositat pels volcans. Altres, pels animals. N'hi havia que volien saber com funcionava el cervell, com es construeixen els ponts, per què les estrelles brillen, com es fan les pel·lícules o què hi ha sota a les profunditats del mar...

I llavors va aparèixer una idea.

Potser el nom de la classe no havia de ser només un nom.

Potser podia ser una porta.

Una porta cap a tot allò que volien descobrir.

Van fer una llista de preguntes, curiositats i inquietuds. Algunes eren molt concretes. D'altres eren estranyes. Algunes semblaven impossibles.

I precisament per això els encantaven.

Van decidir que el nom de la classe sortiria d'aquell conjunt de curiositats.

Després vindria el repte de descobrir què amagava aquell nom.

I aquí començava el projecte.

Però hi havia una condició.

-No vull que el projecte sigui només meu - va dir la mestra.

-Ni nostre? - va preguntar en Nil.

-No. Vull que sigui nostre.

I això volia dir que cadascú hi tindria alguna cosa a aportar.

Algú podia dibuixar. Algú podia construir. Algú podia explicar històries.

Algú podia investigar. Algú podia fer preguntes. Algú podia imaginar.

Algú podia organitzar. Algú podia fer riure els altres. Algú podia observar detalls que ningú més havia vist.

Algú podia tenir una idea que, al principi, semblés impossible.

I algú podia no saber què aportar encara, perquè també això formava part de l'aprenentatge.

Van començar, doncs, a imaginar activitats:

-Podríem construir una maqueta!

-Podríem fer una entrevista!

-Podríem inventar un joc!

-Podríem fer un vídeo!

-Podríem fer una exposició!

-Podríem fer una obra de teatre!

-Podríem crear un podcast!

-Podríem fer un experiment!

-Podríem convidar algú que en sàpiga! I com més idees apareixien, més se n'inventaven.

Van entendre que aprendre no sempre significava estar asseguts davant d'un full.

A vegades significava equivocar-se.

Provar-ho una altra vegada.

Fer-se preguntes.

Treballar amb algú que pensa diferent.

Escoltar. Explicar. Canviar d'opinió.

Construir. Desmuntar. Tornar a començar.

I, sobretot, descobrir que allò que cadascú sap, imagina o sap fer pot ajudar els altres.

Un dia, mentre treballaven, la mestra va escriure una frase a la pissarra:

Què puc aportar jo al grup i què puc aprendre dels altres?

Els alumnes la van mirar durant una estona.

Potser aquella era una de les preguntes més importants del curs.

Perquè una classe no és només un grup de persones que comparteixen una aula.

És un lloc on les idees es troben.

On una idea petita pot créixer gràcies a una altra persona.

On allò que un infant sap pot ajudar-ne un altre.

I on allò que encara no sabem pot convertir-se en una oportunitat per descobrir-ho junts.

Aquell mateix dia van començar a pensar també en les famílies.

-A casa també hi ha persones que saben moltes coses! - va dir la Laia.

I era veritat.

A casa hi havia persones que cuinaven, que cosien, que pintaven, que reparaven coses, que tocaven instruments, que coneixien altres països, que treballaven amb animals, amb plantes, amb màquines,

amb persones, amb llibres...

Persones amb històries.

Amb oficis. Amb aficions. Amb passions.

Amb preguntes. Amb errors i descobriments.

Potser la creativitat també podia entrar per la porta de casa. I potser l'escola podia sortir una mica per la porta i entrar a les famílies.

Perquè crear no és només dibuixar o fer manualitats. Crear és imaginar possibilitats. És mirar una cosa coneguda i preguntar-se:

I si ho féssim d'una altra manera?

És tenir una idea i atrevir-se a provar-la.

És trobar solucions. És combinar coses.

És equivocar-se sense por. És escoltar una idea d'un altre i convertir-la en una idea nova.

Per això, aquest curs, la classe vol ser un petit laboratori de creativitat.

I també un lloc on pugui descobrir que no cal ser el millor en alguna cosa per tenir molt a aportar. Perquè tots tenim alguna cosa que ens fa únics.

Aquell primer projecte encara no havia acabat.

De fet, tot just començava.

Encara havien de trobar el nom. Encara havien de decidir què volien investigar.

Encara havien de pensar com ho farien. Encara s'equivocarien moltes vegades.

I això estava bé.

Perquè potser el més important no era arribar ràpidament a una resposta.

Potser el més important era aprendre a fer-se bones preguntes.

Abans de marxar, la mestra va tornar a mirar el full blanc de la porta.

Encara no hi havia cap nom.

Però sabia que aquell curs estaria ple de moments per aprendre, per compartir, per divertir-nos, per equivocar-nos, per descobrir-nos i, sobretot, per crear.

A l'escola.

A casa.

I allà on hi hagi ganes d'imaginar.

Perquè quan família i escola obren espais perquè els infants puguin preguntar, crear, provar i aportar, l'aprenentatge es converteix en una manera de mirar el món.

QÜESTIONS PER AL DIÀLEG

1. Què creieu que desperta la curiositat del vostre fill o filla?
2. Hi ha alguna curiositat seva que potser no sempre tenim prou espai/temps per escoltar?
3. Quines qualitats, habilitats o maneres de fer del vostre fill o filla creieu que pot aportar al grup?
4. Quin lloc ocupa la creativitat a casa vostra?
5. Hi ha moments en què els vostres fills poden inventar, provar, transformar, imaginar o fer les coses d'una manera diferent sense buscar necessàriament "fer-ho bé"?
6. Què podríem fer escola i família per donar més espai a aquesta creativitat?

DINÀMICA DE LA REUNIÓ

1_Salutació i benvinguda.

**Si ho pots somiar, ho pots fer –
Walt Disney**

Començarem donant la benvinguda al nou curs i mostrant-nos agraïts de tenir famílies que volen participar a les trobades FEAC:

Avui us volem donar la benvinguda d'una manera una mica especial. Us volem convidar a reflexionar amb nosaltres sobre com volem acompanyar els nostres infants perquè creixin, aprenguin i es descobreixin com a persones creatives.

Per començar, us hem explicat la història d'una classe que arriba a cinquè i encara no té nom. Pot semblar una cosa molt senzilla: buscar un nom per a la classe. Però darrere d'aquesta proposta hi ha una pregunta molt més profunda: Qui volem ser com a grup?

I després en ve una altra: Què volem descobrir? Els infants comencen a parlar de coses que els interessin, de preguntes que tenen al cap, de coses que els agradaria investigar. I és aquí on comença el projecte. No perquè l'adult ja tingui totes les respostes, sinó perquè els infants tenen preguntes.

I nosaltres pensem que aquestes preguntes són un punt de partida extraordinari per aprendre. Però avui volem parlar sobretot d'una paraula que apareix molt en aquesta història: la creativitat.

Quan pensem en una persona creativa, potser ens imaginem algú que dibuixa molt bé, que fa manualitats, que toca un instrument o que inventa històries. Però la creativitat és molt més que això.

Ser creatiu és ser capaç d'imaginar que les coses poden ser d'una altra manera. És preguntar-se:

I si ho féssim així?

I si ho provéssim?

I si això que no funciona pogués funcionar d'una altra manera?

És fer-se preguntes.

És buscar solucions.

És combinar idees.

És atrevir-se a provar.

I també és equivocar-se.

Perquè no podem parlar de creativitat sense parlar de l'error.

Quan creem, no sabem sempre què passarà.

I això vol dir que, de vegades, no ens en sortirem a la primera.

Per això és important que els nostres infants sentin que equivocar-se no és fracassar, sinó formar part del camí.

I aquí nosaltres, com a adults, tenim un paper molt important.

Què fem quan el nostre fill o filla ens fa una pregunta difícil?

Potser de vegades li donem directament la resposta.

Però podem provar una altra cosa.

Podem dir: *I tu què en penses?*

Quan alguna cosa no li surt, en lloc de solucionar-ho nosaltres, podem preguntar: *Què podries provar ara?*

Quan té una idea que ens sembla estranya, podem dir: *Explica'm com t'ho imagines*

Són preguntes senzilles.

Però obren portes.

Perquè potser educar la creativitat no consisteix tant a donar moltes respostes com a fer bones preguntes i donar espai perquè apareguin les seves pròpies respostes.

Cada infant és únic.

No tots tenen les mateixes habilitats. No tots pensen igual. No tots aprenen de la mateixa manera. No tots observen el món amb els mateixos ulls.

I això no és un problema. És precisament la nostra riquesa.

Potser un infant és molt bo imaginant.

Un altre és molt observador. Un altre sap escoltar. Un altre construeix. Un altre fa preguntes. Un altre té molta sensibilitat envers els altres. Un altre sap explicar històries. Un altre no es rendeix mai. I potser un altre encara no ha descobert què és allò que pot aportar... I també està bé.

Perquè una part molt important de créixer és descobrir qui soc, què sé fer, què puc aprendre i què puc aportar als altres.

No volem només que els infants aprenguin continguts. Volem que aprenguin a pensar. A preguntar. A escoltar. A treballar amb els altres. A defensar una idea.

A canviar d'opinió. A provar. A equivocar-se. A tornar-ho a intentar. I sobretot, a descobrir que allò que cadascú sap fer pot ajudar els altres.

Perquè aprendre no és només rebre, també és donar.

I aquí és on ens agradaria que família i escola caminéssim junts.

Perquè la creativitat no es desenvolupa només a l'escola, també es desenvolupa a casa:

Quan deixem temps per jugar. Quan permetem que inventin. Quan no tenim pressa per donar una resposta.

Quan els deixem provar. Quan cuinem junts. Quan construïm alguna cosa.

Quan escoltem una història que s'han inventat. Quan els deixem avorrir-se una mica. Quan acceptem que potser no faran les coses exactament com nosaltres les fariem.

I també quan els transmetem una idea molt poderosa: "Confio en tu. Prova-ho."

Per això aquesta trobada d'avui volem que sigui un espai per pensar junts.

On escola i família siguem dos espais que ajudin els infants a mirar el món amb curiositat i a pensar:

Perquè potser educar la creativitat és, en el fons, ajudar-los a descobrir que no hi ha una única manera de ser, de pensar, d'aprendre ni de mirar el món.

I que cadascú de nosaltres té una manera única de fer-ho.

Educar per crear, crear per ser.

2_Lectura de l'article.

Llegirem l'article «**Aportem espais de creativitat**»

3_Preguntes.

- Què creieu que desperta la curiositat del vostre fill o filla?

- Hi ha alguna curiositat seva que potser no sempre tenim prou espai/temps per escoltar?
- Quines qualitats, habilitats o maneres de fer del vostre fill o filla creieu que pot aportar al grup?
- Quan penseu en "aprendre", què us ve al cap?
- Quin lloc ocupa la creativitat a casa vostra?
- Hi ha moments en què els vostres fills poden inventar, provar, transformar, imaginar o fer les coses d'una manera diferent sense buscar necessàriament "fer-ho bé"?
- Què podríem fer escola i família per donar més espai a aquesta creativitat?

4_ Dinàmica de la trobada.

Després de fer la benvinguda i una petita introducció sobre el tema de la trobada podem llegir el text.

A continuació, podeu encetar el diàleg, directament, a través de les preguntes que us proposem i/o fer la dinàmica de grup següent:

DONEM UNA OPORTUNITAT A LA CREATIVITAT

Material: post-its de 2 o 3 colors, bolígrafs i una cartolina o paper gran.

• Ens preguntem:

Entregueu dos post-its a cada persona. Al primer, han de completar: El meu fill/a és especialment creatiu/va quan... Al segon: Crec que podria ajudar-lo/la a ser més creatiu/va si...

• Compartim i descobrim:

Poseu els post-its en una cartolina, separats en dos espais (una per a cada pregunta).

Cadascú explica breument el que ha escrit.

• La pregunta que fa pensar:

Quan ja hi hagi moltes idees, plantegeu aquesta pregunta:

Què fem els adults, sense voler, que pot ajudar... però també pot limitar la creativitat dels nostres fills?

Aquesta és probablement la part més interessant.

Deixeu uns segons de silenci.

Podeu donar algun exemple per trencar el gel: Potser quan volem evitar que s'equivoquin. Potser quan tenim molta pressa...

I obriu el diàleg.

Aquí és important dir que no busquem culpables. Tots fem aquestes coses perquè volem ajudar els nostres fills/es.

4. Un compromís petit:

Per acabar, entregueu un últim post-it.

La pregunta és: *Quina petita cosa puc provar per donar més espai a la creativitat del meu fill/a?*

També durant la trobada poden anar sorgint qüestions com aquestes:

Quan vosaltres éreu petits, quan us sentíeu especialment creatius?

Què us deixaven fer?

Qui us donava confiança?

6_Text de l'expert:

CREATIVITAT I ESCOLA
SANTIAGO ESTAÚN I FERRER

7_ Conclusions

Les preguntes segur que generaran converses molt humanes i ajudaran a les famílies a recordar que la creativitat no sempre necessita recursos; necessita sobretot temps, confiança, llibertat i algú que ens miri i ens digui: Prova-ho!

Ser creatiu també és ser capaç de compartir la pròpia mirada i, alhora, deixar-se transformar per la mirada dels altres.

Podeu acabar amb aquestes dues boniques reflexions, donant les gràcies per l'enriquidora trobada i convidant-los a participar en la següent.

8_ Comiat i recordatoris

Per acabar, expressem que, un curs més, estem molt contents de poder tornar a engegar les trobades FEAC. Agraïm l'assistència i la participació de tothom, animant-los a retrobar-nos en la següent sessió.

D'altra banda, fem menció del **programa de ràdio "Escola de Família"**, dissenyat conjuntament per la **FECC i Ràdio Estel** i que s'emet tots els dissabtes, de les 9:00 a les 10:00 h, i que també es pot escoltar a posteriori en l'apartat de podcast de l'emissora. Per últim, animem a la participació de tothom en el **concurs fotogràfic FEAC** d'enguany.

RECURSOS

CON OJOS CREATIVOS.

MINHÓS, Isabel. MATOSO, Madalena. COCO Books, 2024

Observacions, experiències i preguntes d'artistes, científics i altres persones amb imaginació.

La creativitat i la imaginació són les millors eines amb les que construir persones i societats sanes. Però què és la creativitat?, què la diferencia de la imaginació?, tots podem ser creatius?, com fa el cervell per tenir bones idees?, de quina manera la creativitat ajuda un mestre, un pintor, un científic, un ballarí o un arquitecte?

Amb ulls creatius és un llibre per mirar amb ulls de nen.

CREATIVITAT PER INSPIRAR EL CANVI. MASSIP, Clara.

FLORES, Mariano. ALIMBAU, Namar. AGUT, Anna.

MARISTANY, Berta. ASSOCIACIÓ MESTRES ROSA

SENSAT, 2024

Una obra que reivindica el potencial transformador de l'art i la creativitat com a eines essencials per afrontar els reptes del món actual. El llibre explora com els llenguatges creatius permeten expressar noves maneres de pensar, conèixer i sentir, obrint la mirada a solucions innovadores en un context de canvis accelerats.

Lectura imprescindible per a tots/es aquells/es que busquen inspiració per generar canvis significatius.

SOC UN ARTISTA. ALTÉS, Marta. Blackie Books, 2021

El protagonista és un apassionat dels colors, les formes, les textures, el moviment i TOT allò que l'inspira: els mitjons, el que guarda a la nevera... ni tan sols el seu gat pot escapar-se d'una bona mà de pintura!

Veu art a totes bandes i no pot deixar de crear!

Només hi ha un problema, però: la seva mare no sembla tan entusiasmada com ell...

PINTORS. MOON, Seung-yeoun. LEE, Suzy Llibres del Zorro Rojo, 2011

Ha arribat l'hora del bany, però els nens senten que estan massa nets. Aleshores Jun troba una caixa d'aquarel·les i proposa a la seva germana Chin un divertit joc: pintar-se el cos. Els petits pintors passen així la tarda, entre pinzells i colors que els converteixen en gats, indis o marins i els porten als paisatges més extraordinaris. Amb ulls de nen.

Han dit

- *Tot infant és un artista. El problema és com continuar sent artista un cop creixem* – **Pablo Picasso.**
- *La imaginació és més important que el coneixement* – **Albert Einstein.**
- *La creativitat és posar la teva imaginació a treballar* – **Ken Robinson.**
- *No pots esgotar la creativitat. Com més la fas servir, més en tens* – **Maya Angelou.**
- *Si ho pots somiar, ho pots fer* – **Walt Disney.**
- *Per inventar, necessites una bona imaginació i una pila de coses* – **Thomas Edison.**
- *L'infant té altres necessitats i altres possibilitats que les de l'adult* – **Maria Montessori.**
- *La imaginació és el principi de la creació* – **George Bernard Shaw.**

Vídeos

SER CREATIU NO ÉS SER ORIGINAL
AUSTIN KLEON (ESCRITOR I ARTISTA)

**LA CREATIVITAT ÉS IMPRESCINDIBLE
PER PENSAR MILLOR**
ANGÉLICA SÁTIRO (PEDAGOGA)

CRÉIXER EN LA FE

Diu un text molt antic - la Gravisimum educationis, que és el text dedicat a l'ensenyament del Concili Vaticà II (1965) - que l'escola catòlica es distingeix per "crear un ambient comunitari escolàstic animat per l'esperit evangèlic de caritat i llibertat" (GE 8). Què és, doncs, el que ha de distingir l'escola i la família de l'escola cristiana? Doncs, amb paraules més properes, que hi ha un "ambientillo" on tots fem comunitat (tots hi aportem) i hi som ben lliures (amb veu, en "espai segur") i amb estimació els uns pels altres. Això de crear un espai de llibertat i amor pot sonar molt "hippie"... però no hi ha res més compromès!

Si en aquest butlletí hem parlat d'aportar espais de creativitat, preguntem-nos:

- Quin record tinc d'alguna experiència creativa escolar o familiar?
- Qui em va acompanyar? Considero que era algú que m'estimava o a qui estimo?
- Quins espais/moments d'amor i llibertat quotidians identifico com a llocs especials per a educar en creativitat?

Déu estima... sent creatiu (creant)

«És que estimes tot el que existeix i no et repugna res del que has creat, ja que **no has fet res sense estimar-ho**. Què podria subsistir si tu no ho volguessis? Què es podria mantenir si no ho haguessis cridat a l'existència? **Tractes amb gran mirament totes les coses, perquè totes són teves, Senyor que estimes la vida.**» (Sv 11, 24-26)

Per si en voleu més...

«Per la paraula del Senyor foren fets els cels» (Sl 33,6). Així se'ns indica que el món va procedir d'una decisió, no del caos ni de la casualitat, cosa que l'enalteix encara més. Hi ha una opció lliure expressada en la paraula creadora. L'univers no va sorgir com a resultat d'una omnipotència arbitrària, d'una demostració de força o d'un desig d'autoafirmació. La creació és de l'ordre de l'amor. L'amor de Déu és el mòbil fonamental de tot allò creat: «Estimes tots els éssers i no avorreixes res del que has fet, perquè, si odiessis alguna cosa, no l'hauries creada» (Sv 11,24). Per tant, **cada criatura és objecte de la tendresa del Pare**, que li dona un lloc en el món. Fins i tot la vida efímera de l'ésser més insignificant és objecte del seu amor i, en aquests pocs segons d'existència, ell l'envolta amb la seva estima».

(Papa Francesc. Encíclica "Laudato Si" Núm 77)

